

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 33
van **GWENNY DE VROE**
datum: 18 oktober 2019

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Versterkt verpakkings- en zwerfvuilbeleid - Nulmetingen

De Vlaamse Regering keurde op 20 juli 2018 het versterkte verpakkings- en zwerfvuilbeleid goed. Daarin staan onder meer enkele ambitieuze doelstellingen op het gebied van inzameling en recyclage en de uitbreiding van de blauwe pmd-zak.

Een ander belangrijk punt van het beleid gaat over het uitvoeren van een nulmeting, dit om de lopende discussies over cijfers en de interpretatie te beslechten. Er staat: "Op basis van een methodiek die met alle stakeholders (producenten, overheden, ...) duidelijk wordt afgesproken en gevalideerd, gaan we na hoe groot het probleem is, welke fracties deel uitmaken van het zwerfvuil,...".

Ook in het regeerakkoord wordt nogmaals op het belang van die nulmetingen gewezen: "We zorgen voor goede en betrouwbare cijfers (op basis van nulmetingen) over ingezameld en gerecycleerd afval, zodat we ons beleid goed kunnen sturen en zeker zijn dat de doelstellingen ook echt gerealiseerd worden."

In de commissie Leefmilieu van 6 november 2018, alsook in haar antwoord op mijn schriftelijke vraag 152 van 14 december 2018, verklaarde toenmalig minister Schauvliege dat de nulmeting voor de totale hoeveelheid zwerfvuil gebaseerd is op de cijfers van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) uit 2015. Ze zei dat "de sector" hiermee akkoord was gegaan.

De minister verklaarde ook dat er in 2019-2020 nog fractietellingen zullen komen om een actueler beeld te krijgen van de samenstelling van het zwerfvuil in aantal, volume en gewicht. Die cijfers kunnen dan dienen als bijkomende verificatie van de cijfers over de inzamelgraad van drankverpakkingen.

1. Kan de minister duiden welke cijfers van OVAM uit 2015 exact als basis voor de nulmeting voor de hoeveelheid zwerfvuil gelden? Met andere woorden wat is het nulpunt qua tonnage en qua kostprijs?
2. Waarom werd uiteindelijk voor studie en methode gekozen? Lagen er alternatieven op tafel? Acht de minister het niet beter een nieuwe studie te ontwikkelen in plaats van op een studie uit 2015 af te gaan?
3. Met welke organisaties werd rond tafel gezeten om deze cijfers als nulpunt te gebruiken? Wie heeft zijn akkoord gegeven? Acht de minister het akkoord van deze organisaties voldoende om van een akkoord van "de sector" te spreken en toekomstige discussies over cijfers te vermijden?

4. Wat is de laatste stand van zaken inzake de nulmetingen? Welke organisaties zijn daarbij betrokken? Wanneer mogen we resultaten verwachten?
5. Overweegt de minister nog andere nulmetingen? Indien ja, welke?

ANTWOORD

op vraag nr. 33 van 18 oktober 2019

van **GWENNY DE VROE**

1. In 2015 was er naar schatting **20.426 ton** zwerfvuil in Vlaanderen. Dit cijfer beschouw ik als de nulmeting voor de hoeveelheid zwerfvuil. Dit cijfer vormt met andere woorden de basis voor de evaluatie van de zwerfvuildoelstelling van -20 gewichtsprocent.

De nulmeting voor de hoeveelheden staat overigens volledig los van de schatting voor de beleids- of opruimkosten. Voor de kosten is er namelijk geen sprake van een "nulmeting", omdat er geen beleidsdoelstelling gekoppeld is aan de kosten.

Voor de beleidskosten bestaat er wel een schatting voor het jaar 2015, namelijk 164 miljoen euro. Voor 2017 was de schatting 135 miljoen euro. We kunnen deze verschillen moeilijk volledig verklaren, gedeeltelijk ligt dit in de beperkte gegevens die beschikbaar zijn om de kosten nauwkeurig in te schatten.

Daarom is een **betere bepaling** van de zwerfvuilopruimkosten nodig. De betrouwbaarheid van dit cijfer is essentieel. Het is zinvol om hierbij rekening te houden met de bepalingen uit de nieuwe Richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu ("SUP-Richtlijn"). Deze Richtlijn geldt weliswaar enkel voor een beperkt aantal zwerfvuilfracties, zoals kunststofverpakkingen voor eenmalig gebruik en sigaretten. De principes uit de Richtlijn wil ik echter ook toepassen op alle andere zwerfvuilfracties. Daarnaast moet in de kostenberekening ook rekening gehouden worden met de efficiëntie van de opruiming.

De OVAM bereidt momenteel een studie over de zwerfvuilkosten voor. Doel van deze studie is om te komen tot een goede inschatting van de kosten voor het zwerfvuilbeleid. De resultaten van de studie worden verwacht in 2020.

2. De methodologie die in de studie over 2015 gebruikt werd, is tot stand gekomen na een peer review. De methodologie is robuust en goed onderbouwd. Voor een toelichting over de alternatieven verwijs ik naar het antwoord van toenmalig minister Schauvliege op schriftelijke vraag 152 van 14 december 2018.

Tegelijkertijd acht ik het zinvol om nieuwe alternatieven te onderzoeken. De OVAM doet dit momenteel. De eventuele uitrol van nieuwe methodologieën vergt wel de nodige investeringen en de nodige voorbereidingstijd. Tegen het einde van het huidige Uitvoeringsplan huishoudelijke afval en gelijkaardig bedrijfsafval, dus tegen 2022, moeten de alternatieve methodologieën op punt staan. Uiteraard op voorwaarde dat deze geschikt bevonden zijn.

3. Over de methodiek is er steeds consensus geweest, zowel in 2016 als in 2018, tussen de OVAM, de VVSG en Fost Plus. Voor meer informatie verwijs ik naar het antwoord van toenmalig minister Schauvliege op schriftelijke vraag 152 van 14 december 2018.

De OVAM zal nog in 2019 een **Klankbordgroep Zwerfvuilstudies** oprichten. De volgende organisaties zullen worden uitgenodigd voor deze Klankbordgroep: de VVSG, Fost Plus, Fevia, Comeos, Cimabel en Cobelpa. Deze organisaties en/of hun leden hebben een rechtstreeks financieel of operationeel belang bij de resultaten van de

studies. De selectie is bovendien gebaseerd op de gegevens uit eerdere fractietellingen van het zwerfvuil in Vlaanderen.

4. De nulmetingen en studies zullen geagendeerd worden op de Klankbordgroep Zwerfvuilstudies (zie vraag 3). Zoals reeds vermeld wordt de meting van 2015 als nulmeting beschouwd.
5. De OVAM onderzoekt mogelijke alternatieve methodologieën. Zie hierboven.